

Pracovná skupina pre potravinový reťazec, 29. októbra 2021

Predseda Tim Cullinan (IE), ktorý bol aklamačne zvolený za predsedu pracovnej skupiny. Na pozíciu podpredsedu bol zvolený Gabriel Trenzado (ES).

Smernica (EÚ) 2019/633 o nekalých obchodných praktikách medzi podnikmi v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci

a. Prezentácia Henriety Jany-Roškovej (DG AGRI) o aktuálnom stave transpozície smernice do vnútroštátnych právnych predpisov

(Celá prezentácia je priložená v samostatnej prílohe k správe v českom jazyku.)

Zástupkyňa Komisie predstavila správu, ktorú Komisia vydala 27. 10. 2021. Správa hodnotí pokrok procesu transpozície a implementácie smernice v 16 z 19 členských štátov, ktoré Komisii do júla 2021 oznámili úplnú transpozíciu. AT a CZ informovali o čiastočnej transpozícii a 6 štátov transpozíciu zatiaľ nevykonalo.

Správa ukazuje, že väčšina členských štátov sa rozhodla implementovať pravidlá, ktoré sú nad rámec smernice tak, že rozšírili zoznam zakázaných praktík alebo zaviedli prísnejšie pravidlá. 14 členských štátov smernicou pokrýva všetky vzťahy medzi dodávateľom poľnohospodársko-potravinárskych produktov na každej úrovni dodávateľského reťazca. Avšak všetky štáty okrem FR a SK pravidlá limitujú na základe veľkosti podniku.

Správa posudzuje aj mechanizmy, ktoré si štáty zvolili na presadzovanie pravidiel: 13 štátov si určilo iba 1 donucovací orgán a 3 štáty 2 donucovacie orgány na vnútroštátnej úrovni.

Prijaté opatrenia majú byť použiteľné najneskôr od 1. 11. 2021, v roku 2025 prebehne hodnotenie ich vykonávania.

V diskusii sa IE reprezentant kriticky vyjadril k neskorému hodnoteniu smernice (rok 2025) a upozornil, že poľnohospodári teraz strácajú veľké množstvo finančných prostriedkov, lebo za svoju produkciu neobdržia platby včas. Ďalšou otázkou je, či budú poľnohospodári schopní domáhať sa svojich práv vo svojich štátoch.

Zástupkyňa Komisie uviedla, že v nadchádzajúcich 3 rokoch sa Komisia zameria na správnu transpozíciu smernice, fungovanie donucovacích orgánov, atď. Bude dôležité obdržať spätné väzby od poľnohospodárov prostredníctvom dotazníkov. Časové oneskorenie je spôsobené aj tým, že aktuálne platné kontrakty majú byť upravené 12 mesiacov po začiatku uplatňovania národných legislatív.

Sekretariát aj iné krajiny (napr. AT a ES) vyjadrili obavy, že mnohí poľnohospodári sa boja straty svojho podnikania, pokiaľ by sa na nekalé obchodné praktiky sťažovali. Podľa AT reprezentanta by mala byť sťažovateľovi zaistená anonymita a ES zástupca doplnil, že pokiaľ chceme zmeniť kultúru v reťazci, je potrebné sledovať aj to, čo sa deje na jeho konci – na strane spotrebiteľa.

b. Dotazník Komisie pre dodávateľov v poľnohospodárskom a potravinárskom dodávateľskom reťazci o nekalých obchodných praktikách

Zástupkyňa Komisie uviedla, že na hodnotenie účinnosti smernice budú využité výročné správy členských štátov, dotazníky a pravidelné prieskumy. Prvý už prebehol, výsledky sú zverejnené na portáli JRC. Aktuálne druhé kolo je k dispozícii, sekretariát vyzval členské organizácie na šírenie informácií o druhom dotazníku, aby Komisia získala reálne informácie od poľnohospodárov.

c. Implementácia smernice EÚ v členských štátoch

Portugalsko (PT) - PT reprezentantka informovala o 2 súčasných národných legislatívach, ktoré boli použité ako základ pre transpozíciu EÚ smernice. Až na spomínané 2 národné legislatívy bola smernica prevzatá v nevyhnutnej minimálnej miere, zástupkyňa preto vyjadrila obavy, či sa pomocou smernice skutočne podarí dosiahnuť zmeny z pohľadu najproblematickejších praktík a etického správania reťazcov voči prvovýrobcom.

Francúzsko (FR) - FR reprezentantka referovala o zákone o rovnováhe obchodných vzťahov v poľnohospodárstve a potravinárstve (EGALim), ktorý bol schválený v roku 2018. Zákon však nesplnil očakávaný cieľ - dôstojné odmeňovanie poľnohospodárov za ich výroby, preto aktuálne prebieha príprava zákona EGALim II.

d. Výmena názorov

ES reprezentant referoval o existujúcej národnej legislatíve, ktorá platí od roku 2013. Dňa 25. 2. 2020 bolo po tlaku poľnohospodárskych organizácií publikované nové nariadenie zavádzajúce opatrenia v oblasti cien v zmluvách týkajúcich sa potravín, paralelne prebiehal proces transpozície EÚ smernice, preto došlo k oneskoreniu.

IE reprezentantka referovala, že sa vláda chystá ustanoviť kanceláriu ombudsmana, teraz prebieha analýza príspevkov z verejnej konzultácie.

SE reprezentant referoval o národnej legislatíve, ktorá bude platná od 1. 11., pričom na kontrolu jej dodržiavania bude najatých 7 pracovníkov.

RO reprezentant referoval o oneskorenom procese transpozície v RO, nová legislatíva by mala byť finalizovaná v nadchádzajúcom mesiaci, veľký problém je podoba písomných zmlúv.

ES reprezentant informoval, že akonáhle bude finalizovaná modelová forma písomnej zmluvy s minimálnymi prvkami, bude zaslaná sekretariátu C-C.

AT reprezentant referoval o skončení procesu transpozície, v rámci politickej dohody bude kancelária ombudsmana spadať pod ministerstvo poľnohospodárstva. Reprezentant však neočakáva veľké množstvo oficiálnych sťažností vzhľadom na obmedzený počet obchodných spoločností.

DE reprezentant referoval o vytvorení návrhu národnej legislatívy už v máji 2021 -

chránení sú veľkí producenti a bol rozšírený zoznam zakázaných praktík. Bol ustanovený donucovací orgán, sú navrhnuté sankcie a bude ustanovený aj ombudsman.

IT reprezentantka informovala o dokončení transpozície v máji 2021, parlament už národné predpisy schválil.

Zástupkyňa Komisie na záver pripomenula, že treba diskutovať o ďalšom vývoji, vykonávaní a príkladoch z praxe a vnieť férovosť do dodávateľského reťazca.

Rôzne

Sekretariát informoval o dokončení kódexu EÚ pre zodpovedné podnikateľské a marketingové postupy, ktorý je súčasťou stratégie F2F. Kódex má 2 časti: pre európske asociácie a pre jednotlivé spoločnosti. Práve 2. časť má zahŕňať aj monitorovanie dosiahnutého pokroku konkrétnych cieľov. Účasť v kódexe je dobrovoľná, C-C sa rozhodli kódex tiež podpísať. Signatári budú musieť raz ročne podávať správu o dosiahnutí stanovených cieľov, pokrok bude hodnotiť Komisia.

Sekretariát uviedol, že kódex sa bude stále vyvíjať a preto treba byť opatrným, keďže existuje veľký tlak neziskových organizácií na zahrnutie ďalších prvkov do kódexu.